

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Tiesu sistēma (ES un valstu)>**Specializētās valstu tiesas**

Specializētās valstu tiesas

Šajā iedaļā ir aprakstītas Austrijas specializētās civillietu un krimināllietu tiesas.

Specializētās tiesas

Jebkura vispārējās jurisdikcijas tiesa principā izskata visas civillietas un krimināllietas, kuru izskatīšana ir noteikta tās organizatoriskajā līmenī (rajona tiesa [*Bezirksgericht*] vai pirmās vai otrās instances tiesa).

Lielākajās Austrijas pilsētās ir arī specializētās tiesas:

piecas Vīnē, kas izskata civillietas, krimināllietas, komerclietas (divas tiesas), darba tiesību un sociālā nodrošinājuma lietas;

divas Grācā, kas izskata krimināllietas un pārējās lietas.

Darba tiesību lietas būtībā ir civiltiesiski strīdi par darba attiecībām, kā definēts Darba un sociālo lietu tiesu likuma [*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*] 50. pantā. Tām piemēro atsevišķu reglamentu, kas ir līdzīgs civillietās izmantotajam, taču ir daži īpaši papildu noteikumi.

Darba tiesību lietas pirmajā instancē izskata federālās zemes tiesas [*Landesgerichte*], bet Vīnē — Darba un sociālo lietu tiesa [*Arbeits- und Sozialgericht*]; otrajā instancē tās izskata federālo zemju augstākās tiesas [*Oberlandsgerichte*], savukārt trešajā un pēdējā instancē — Augstākā tiesa [*Oberster Gerichtshof*]. Nolēmumus pieņem attiecīgās tiesas kolēģijas [*Senate*], kurās ir viens vai vairāki profesionāli tiesneši [*Berufsrichter(innen)*] un divi piesēdētāji [*Laienrichter(innen)*], no kuriem vienu norīko darba devēju, otru — darbinieku organizācijas.

Apelācijas process darba tiesību lietās ir līdzīgs apelācijas procesam civillietās, taču apelācijai ir mazāk ierobežojumu. Piemēram, apelācijas sūdzību par tiesību jautājumiem [*Revision*] Augstākajā tiesā var iesniegt neatkarīgi no strīda summas, ja attiecīgais tiesību jautājums ir nozīmīgs.

Komerclietas būtībā ir civillietas ar komersanta piedalīšanos, kā definēts Tiesu jurisdikcijas likuma [*Jurisdiktionsnorm*] 51. pantā. Tām piemēro parasto civilprocesa kārtību ar dažiem īpašiem noteikumiem. Ja komerclietu izskata pirmās vai otrās instances tiesas kolēģija, kolēģijai pievienojas piesēdētājs, kas pārstāv tirgotājus. (Šo kārtību nepiemēro Augstākajā tiesā).

Kartelu lietas, kā definēts Kartelu likumā [*Kartellgesetz*], tiek skatītas Vīnes augstākajā apgabaltiesā, kas pirmajā instancē rīkojas kā Kartelu tiesa [*Kartellgericht*]. Tās jurisdikcija ietver visu valsti. Apelācijas sūdzības par Kartelu tiesas spriedumiem otrajā un pēdējā instancē iesniedz Augstākajai tiesai, kas rīkojas kā Augstākā kartelu tiesa [*Kartellobergericht*]. Nolēmumus pieņem kolēģijas, kurās abās instancēs ir viens vai vairāki profesionāli tiesneši un divi kvalificēti tiesas piesēdētāji. Pa vienam piesēdētājam izraugās Austrijas Federālā ekonomikas palāta [*Wirtschaftskammer Österreich*] un — ar dažiem izņēmumiem — Federālā darbinieku un darba ņēmēju palāta [*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*].

Bezstrīdus tiesvedībā [*Verfahren außer Streitsachen*] tiesas izskata dažādus privāttiesību jautājumus ar specifiskām pazīmēm (noteiktus izlīgumus, jautājumus par juridisko aizgādību un citas lietas, kurās parasti nav divu pušu ar pretējām interesēm). Tajā tiek ievērota līdzīga procedūra kā sevišķās tiesāšanās kārtībā.

Parasti šīs lietas vispirms izskata rajona tiesas, otrajā instancē — apgabaltiesas, bet pēdējā instancē — Augstākā tiesa. Pirmajā instancē lietu izšķir tiesnesis vienpersoniski [*Einzelrichter(in)*] vai īpaši apmācīta tiesas amatpersona [*Rechtspfleger(in)*]. Otrajā un trešajā instancē to izšķir trīs vai piecu profesionālu tiesnešu kolēģija.

Bezstrīdus tiesvedībā apelācijas process ir līdzīgs kā civillietās. Tomēr, ņemot vērā procesa īpašo raksturu, apelācijai ir mazāk ierobežojumu. Otrās instances tiesā ir zināmā mērā iespējams arī norādīt uz jauniem apstākļiem, pārsniedzot pieteikuma iesniedzēja pirmajā instancē paustos argumentus un iesniegtos pierādījumus.

Tā kā bezstrīdus procesā izskata daudzu un dažādu veidu lietas, konkrētām jomām piemēro dažādus īpašus noteikumus.

Administratīvās tiesas

Austrijā ir šādas administratīvās tiesas:

deviņas federālo zemju administratīvās tiesas [*Landesverwaltungsgerichte*] — pa vienai katrā federālajā zemē;

divas federālās administratīvās tiesas — Federālā administratīvā tiesa [*Bundesverwaltungsgericht*] un Federālā finanšu tiesa [*Bundesfinanzgericht*];

Augstākā administratīvā tiesa [*Verwaltungsgerichtshof*].

Administratīvās tiesas jo īpaši izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem un pārvaldes iestāžu brīvas formas administratīvajiem aktiem, kā arī sūdzības par pārvaldes iestāžu nerīkošanos noteiktajā termiņā (*Säumnisbeschwerden*).

Federālā finanšu tiesa izskata apelācijas sūdzības lietās par valsts nodokļiem un nodevām (ar dažiem izņēmumiem) un nodokļu krimināllietās, ja šos jautājumus tieši izskata federālās finanšu vai nodokļu iestādes. Federālā administratīvā tiesa galvenokārt izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, ko saistībā ar tiešo federālo pārvaldi pieņēmušas federālās iestādes. Citos gadījumos apelācijas sūdzības administratīvajās lietās galvenokārt izskata federālo zemju administratīvās tiesas.

Administratīvo tiesu spriedumus dažos gadījumos var pārsūdzēt **Augstākajā administratīvajā tiesā**. Konstitucionālo tiesu [*Verfassungsgerichtshof*] var iesaistīt lietās, kurās ir noticis zināms konstitūcijas pārkāpums, jo īpaši pamattiesību aizskārumi.

Citas specializētās tiesas

Konstitucionālā tiesa

Konstitucionālā tiesa līdztekus Augstākajai tiesai un Augstākajai administratīvajai tiesai ir trešā Austrijas augstākās instances tiesa. Tāpat kā pārējās augstākās instances tiesas, Konstitucionālā tiesa atrodas Vīnē un tās jurisdikcijā aptver visu valsti.

Galvenais Konstitucionālās tiesas uzdevums ir pārbaudīt atbilstību konstitūcijai un pamattiesībām. Tai ir īpašs uzdevums — pēc pieprasījuma pārbaudīt, vai konstitūcijai atbilst šādi likumi, noteikumi un tiesas spriedumi:

federālie un federālo zemju likumi;

pārvaldes iestāžu izdotie noteikumi;

administratīvo tiesu spriedumi.

Ja nepieciešams, tiesa var šos pasākumus atcelt.

Atšķirībā no citām tiesām Konstitucionālajā tiesā tiesneši nav profesionālie tiesneši, bet gan goda tiesneši [*Honoriarenrichter(innen)*]. Tām jābūt izcilām profesionāļiem, kam jau iepriekš ir bijusi sekmīga juridiskā karjera citā amatā. Lielākā daļa no tām pilda savus pienākumus nepilnā slodzē un var turpināt strādāt savā agrākajā profesijā (piem., kā tiesneši vai universitāšu profesori, bet ne kā civildienesta ierēdņi — tie ir jāatbrīvo no oficiālo pienākumu pildīšanas). Konstitucionālā tiesa sanāk tikai uz "sesijām", kas parasti notiek četras reizes gadā.

Juridiskās datubāzes

Tīmekļa vietnē [Austrian Justice](#) ir sniegta vispārēja informācija par Austrijas tiesu sistēmu.

Vai datubāzei var piekļūt bez maksas?

Jā.

Saistītas saites

[Tiesu jurisdikcija — Austrija](#)

Lapa atjaunināta: 31/12/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.